

KÜÇÜK ADIMLAR ERKEN EĞİTİM PROGRAMI

DOĞAL ÖĞRETİM YAKLAŐIMLARI

- Doğal öğretim yaklaŐımları özel eğitime gereksinim duyan veya risk grubu taŐıyan küçük çocukların gelişimsel beceriler (özellikle dil ve iletişim becerileri) kazanmasına ve kazanılmıŐ becerileri pekiŐtirmesine olanak sunan yaklaŐımlar olarak adlandırılmaktadır.

- Yüksek derecede yapılandırılmış öğretim ortamlarının öğrenme ve gelişimsel bozukluğu olan çocuklar için belirlenen genelleştirilebilir amaçlara ulaşmada yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.
- Özel eğitime gereksinim duyan çocuklar için gelişimsel olarak uygun uygulamaların (DAP) önem kazanması, bu uygulamaların gerektirdiği ilkelere uygun öğretim yaklaşımlarını da gündeme getirmiştir.

ETKİNLİK TEMELLİ ÖĞRETİM

- Etkinlik temelli öğretim yaygın olarak gelişimsel gerilik gösteren yada risk altında olan erken eğitim dönemindeki çocukların eğitiminde kullanılan öğretim yaklaşımlarından birisidir.

Etkinlik temelli öğretimde

- ❖ Çocuk tarafından başlatılan etkileşimler kullanılır.
- ❖ Çocuğun ilgileri ve liderliği izlenir.
- ❖ Öğretim, rutinlerin, günlük etkinliklerin, planlanmış yada çocuk tarafından başlatılan etkinliklerin içine gömülür.
- ❖ Çevre ve davranışla doğal ve anlamlı bir ilişki içinde olan davranış öncesi ve sonrası uyaranlar kullanılır.
- ❖ Davranışı izleyen ödülleri gerçekleştirilmekte olan etkinlikle ilişkili biçimde davranışın doğal sonucu olarak ortaya çıkar ve öğrenciye sunulur.
- ❖ İşlevsel ve genellenebilir beceriler öğretilir.
- ❖ Öğretim değişik koşullar altında gerçekleştirilir

Doğal ğretim teknikleri ;

- 1)Günlük doğal rutin ya da etkinliklerde kullanılır,
- 2) gelişimsel ve bireysel açıdan uygun etkinlikler içerir
- 3)Çocuğun ilgilerine dayanır.

1.Günlük doğal rutin ya da etkinlikler

Günlük doğal rutin ya da etkinlikler içerisinde öğretim sunmanın pek çok avantajı vardır. Bunlardan biri çocuğun gün içinde ilgili davranış ya da beceriyi pek çok farklı etkinlik ile tekrarlama şansının olmasıdır. Örneğin, çocuk için belirlenen “nesneleri adlandırma” gibi dilsel bir amaç, kreş ya da anaokulunda hikaye zamanında, beslenme zamanında ya da serbest oyun sırasında çalışılabilir. Böylece bu süreç, öğrenilen davranış ya da becerinin geliştirilmesine de katkıda bulunur.

Doğal 6đretim tekniklerinin diğer bir avantajı da, bir yetişkin tek bir g6nrl6k rutin ya da etkinlik içerisinde çocuğun bir çok beceriyi kazanmışına ya da geliştirmesine yardımcı olabilir. 6rneğin, serbest oyun boyunca yetişkin, çocuğun sosyal becerilerini, motor becerilerini ve dil becerilerini geliştirmeye y6nelik çocuğa yardımcı olabilir.

2. Gelişimsel ve bireysel açıdan uygun etkinlikler

- ❖ Çocuğun gelişimine ve bireysel özelliklerine uygun etkinlikler çocukların çevrelerinde deneyimler ya da yaşantılar geçirmelerine, seçimler yapmalarına, bağımsız gelişmelerine ve var olan beceri kavram davranışları geliştirmelerine fırsat sunan etkinlikler olmalıdır.
- ❖ Gelişimsel açıdan uygun etkinlikler, aynı yaşta olan çocukların yapmayı tercih ettiği, çocukları aktif ve ilgili tutan, öğrenme ve gelişimlerini destekleyen etkinliklerdir.
- ❖ Bireysel açıdan uygun etkinlikler ise yetersizliği olan çocuğun bireysel özelliklerine uygun ve çocuğa akranları ile en üst düzeyde etkileşim fırsatı sunan etkinliklerdir.

3. Çocuğun ilgileri

- ❖ çocuklar ilgi duydukları nesne ve etkinliklerle daha aktif etkileşime girerler. İlgi duydukları etkinlik ve rutinlerle öğrenme motivasyonları yüksek olur. Bu durum çocuğa etkili ve kalıcı öğrenme fırsat sunar.

ÖĞRETİM MODÜLLERİ

- Bölüm 1:Öğretim Fırsatları Yaratma
- Bölüm 2: Yardım Sunma/İpuçları
- Bölüm 3: Fırsat Öğretimi

Öğretim Fırsatları Yaratma

Çocukla etkileşim halinde bulunduğunuz her an öğretim fırsatları yaratılabilir. Öğretim fırsatları genellikle şu şekilde oluşur:

- 1)Çocuk ve siz birlikte iken
- 2)Çocuk herhangi bir şeye gözlemlenebilir bir şekilde ilgi gösterdiğinde
- 3)Çocuk ilgisi hakkında ebeveyn ile iletişim kurmak için konuşur, jest ve mimiklerini kullanır ya da göz teması kurarken öğretim fırsatları yaratılabilir.

Öğretim fırsatları teknikleri

- Talep etme
- Seçenek sunma
- Ulaşılamaz hale getirme
- Az miktarda(sınırlı oranda) verme
- Etkinlikleri eksik bırakma
- Şaşırtıcı/beklenmedik durumlar yaratma
- Paralel ve kendi kendine konuşma
- Genişletme

1)TALEP ETME

- Talep etme, istekte bulunma ya da soru sorma şeklinde ifade edilebilir. Bu öğretim tekniğinde çocuktan bir şey söylemesi ya da bir şey yapması istenir, yani talep edilir.
- Çocuktan evet-hayır cevabından daha fazlası beklenir. Çocuğun verdiği cevaplar da nasıl söylediğine değil de ne söylediğine odaklanmalıyız.
- Çocuktan bir talepte bulunup bir karşılık alamıyorsanız; ya talebiniz anlaşılammıştır ya da yapılması zor bir talepte bulunmuşsunuzdur. Bu yüzden bir şey talep ederken çocuğun gelişimsel özelliklerine ya da var olan durumuna ilişkin uygun taleplerde bulunmalıyız.
- Etkileşimler sırasında ardı ardına çocuktan tek sözcüklük taleplerde bulunmamız, çocuğun etkileşimlerden kaçınmasına yol açabilir.

ÖRNEK : Can' ın “eylem bildiren sözcük”leri kullanmayı öğrenmeye gereksinimi vardır.

- Can ve öğretmeni birlikte boyama çalışması yapmaktadır.
- Can, ağzı kapalı şeffaf cam kavanozun içerisindeki pastel boya alarak istemektedir.
- Can kavanozu açmaya çalışmakta ama açamamaktadır.
- Can kavanozu öğretmenine uzatarak, sözel ifade kullanmadan açmasını ister.
- Öğretmeni, Can' dan “aç” demesini ister.
- Can “aç” der, öğretmeni Can' ı pekiştirir ve kapağı açar.

2) SEÇENEK SUNMA

- ❖ Çocuğa iki veya daha fazla nesne, oyuncak ya da etkinlik seçeneği sunarak öğretim fırsatları yaratmaktır.
- ❖ Seçenek sunma çocuğun etkileşim başlatmasına yardım eder.
- ❖ Çocuğa seçenek sunarak başlatılan etkinlikler çocuğun ilgilerine göre etkinliğin başlatıldığı anlamına gelir.

ÖRNEK :

- Can' ın “eylem bildiren sözcük”leri kullanmayı öğrenmeye gereksinimi vardır.
- Can ve öğretmeni birlikte boyama çalışması yapmaktadır.
- Can, ağzı kapalı şeffaf cam kavanozun içerisindeki pastel boya alarak almak istemektedir.
- Can kavanozu açmaya çalışmakta ama açamamaktadır.
- Can kavanozu öğretmenine uzatarak, sözel ifade kullanmadan açmasını ister.
- Öğretmeni, Can' dan “aç” demesini ister.
- Can “aç” der, öğretmeni Can' ı pekiştirir ve kapağı açar.

3) ULAŞILAMAZ HALE GETİRME

Çocuğun ilgi gösterdiği ya da istediği nesnelere, oyuncaklar ya da araç-gereçler, fiziksel açıdan ulaşamayacak yerlere konur. Böylece çocuğun istediği şeye ulaşması için iletişim kurması ya da başlatması zorunlu hale getirilir.

Önemli Noktalar:

- Bu tekniğin geçici süreyle kullanılması oldukça önemlidir.
- Bu teknik kullanılırken çocuk öfke nöbeti geçirirse farklı bir öğretim tekniğine geçilmelidir.
- Ulaşılamaz hale getirme öğretim tekniği asla çocuğu cezalandırmak ya da çocuğu tekrar tekrar denemeye zorlamak için kullanılmamalıdır.
- Bu tekniği kullanmak, çocuğun ilgi göstereceğini ya da etkileşim başlatacağını garanti etmez.

ÖRNEK :

Hasan' ın “ihtiyaç duyduğunda yardım isteme” yi öğrenme gereksinimi vardır.

- Hasan ve öğretmeni birlikte dir.
- Öğretmeni küçük topları Hasan' ın ulaşamayacağı bir yere koyarak, ulaşamaz hale getirir.
- Hasan “ıhh, ıhh” diyerek yardım ihtiyacını gösterir.
- Öğretmeni Hasan' a “yardım” de der.
- Hasan “yardım” der.
- Hasan, öğretmeni küçük topları yere indirdiğinde doğal olarak pekiştirilmiş olur.

4) AZ MİKTARDA (SINIRLI ORANDA) VERME

Çocuğa ilgi gösterdiği ya da istediği nesne, oyuncak araç-gereç ya da yiyecek ten az miktarda verme öğretim fırsatı yaratan başka bir tekniktir. Çocuk ilgi duyduğu ya da istediği şeyin daha fazlası için, iletişim kuracak ya da başlatacaktır.

Önemli Noktalar;

- Az miktarda verme tekniği kullanılırken çocuk öfke nöbeti gibi farlı olumsuz durumlara yol açarsa, hemen durdurulmalı ve farklı bir öğretim tekniğine geçilmelidir.
- Az miktarda verme tekniği asla çocuğun bir şeyler yapması için onu zorlamak ya da bir beceride başarısız olması durumunda onu cezalandırmak amacıyla kullanılmamalıdır.

ÖRNEK :

Eren' in “meyve isimlerini öğrenme”ye gereksinimi vardır.

- Eren, Ada, Rabia ve Nebi öğretmenleri ile birlikte mutfakta masadadırlar.
- Öğretmen her bir çocuğa küçük parçalar halinde “elma” verir ve kalanını çocukların görebileceği bir yere koyar.
- Eren kendisine verilen “elma”yı bitirir ve daha fazla elma istediğini, elmaları göstererek belli eder.
- Öğretmen “ne istiyorsun, elma mı?” diye sorar.
- Eren “elma” der.
- Öğretmen “elma” verir. Eren daha fazla elma alarak doğal olarak pekiştirilmiş olur.

5) ETKİNLİKLERİ EKSİK BIRAKMA

- ❖ Çocuğun aşına olduğu etkinlikleri bilerek sabote etme şeklinde ifade edilebilir.
- ❖ Etkinlikleri eksik bırakma çocuğun pek çok kavram ve beceriyi öğrenmesi için fırsat yaratabilir.
- ❖ Bu teknik etkinlik için gereken malzemelerin tamamını değil de bir kısmını bilerek eksik verme ya da bırakma olarak da tanımlanabilir.

ÖRNEK :

Mediha' nın “isteğini sözel olarak ifade etme”yi öğrenmeye gereksinimi vardır.

- Mediha arkadaşları ve öğretmeni ile birlikte beslenme etkinliğindedir.
- Öğretmeni tüm öğrencilere tabak verir ama Mediha' ya tabak vermeyi unutarak tamamlanmamış bir etkinlik kurar.
- Mediha şaşkınlık içinde, “yok” diyerek iletişim kurar.
- Öğretmeni “Neyin yok? Ne istiyorsun?” diye sorar.
- Mediha “Tabak” der.
- Öğretmeni “Tabak istiyorsun” diyerek Mediha' ya tabağı verir. Ve doğal olarak Mediha' yı pekiştirmiş olur.

6)ŞAŞIRTICI/BEKLENMEDİK DURUMLAR YARATMA

- Bu öğretim tekniğinde çocuk bir etkinlikle uğraşırken ona beklemediği bir şey söyleyerek ya da yaparak öğretim fırsatının yaratılmasıdır.
- Yapılan ya da söylenen şeyler komik, ilginç ya da saçma olabilir.

ÖRNEK : Ceren' in “vücudunun bölümlerini söyleme”yi öğrenmeye gereksinimi vardır.

- Ceren ve öğretmeni birlikte dir.
- Oyun köşesinde giysiler ile oynarken, öğretmeni Ceren' in eline çorap geçirerek beklenmedik/ şaşırtıcı durumu yaratır.
- Ceren şaşırır ve “İııı...olmaz” der. Öğretmeni “Niye olmaz?” diye sorar. Ceren ayağını gösterirken, “Nereye olur?” diye öğretmeni sorar. Ceren yine ayağını gösterir.
- Öğretmeni “ayak” der. Ceren' de “ayak” der. Öğretmeni çorabı Ceren' in elinden çıkarıp ayağına geçirdiğinde Ceren, doğal olarak pekiştirilmiş olur.

7) PARALEL VE KENDİ KENDİNE KONUŞMA

- Paralel konuşma, çocuğun sahip olduğu, gördüğü ve yaptığı şeyler hakkında, çocuğun duyabileceği şekilde konuşmaktır.
- Kendi kendine konuşma ise çocukla birlikte iken sahip olduğunuz(o an elinizde olan), gördüğünüz ve yaptığınız şeyi anlatmanız ya da tasvir etmenizdir.

Önemli Nokta:

- Çocuktan herhangi bir yanıt ya da tepki beklememenizdir.

ÖRNEK :

Alper' in “Uzun cümleler kurma” yı öğrenmesine gereksinimi vardır.

- Alper ve öğretmeni birlikte dir.
- Alper oyuncak arabalarla oynar. Öğretmeni de onun yanında oyuncak kamyonlarla oynar.
- Öğretmeni kendi oyununda “Benim iki kamyonum var. Biri kırmızı diğeri mavi. Kırmızı kamyonum daha büyük. Kırmızı kamyonum daha hızlı. Innn Innn Innn.” diyerek kendi kendine konuşma tekniğini kullanır. Alper' e uzun cümle kurma ile ilgili model olur.

8) GENİŞLETME

- Çocuğun kullandığı sözcük ya da ifadeleri yetişkinin bir iki sözcük ekleyerek tekrar etmesi ve böylece ilgili sözcükleri model olmasına dayanır.
- Genişletme ile yetişkin çocuğu anladığını gösterir ve daha kompleks bir dil örneği sunar.

ÖRNEK 1:

Hasan' ın “İki üç sözcüklü cümle kurarak konuşma” yı öğrenme gereksinimi vardır.

- Hasan “Top” diyerek topu işaret eder.
- Öğretmeni “Topu mu istiyorsun?” der.
- Hasan “Top” der, başını sallar.
- Öğretmen “Topu atayım mı sana?” der.
- Hasan “Top” der. Öğretmen “Topu at” der ve topu çocuğa doğru atar. Ve Hasan da “Topu at” der ve öğretmene doğru topu atar.

Yardıma Sunma/İpuçları

- Çocuğa bir beceriyi yerinde, zamanında daha doğru, tam ya da bağımsız yerine getirmesi için fırsat sunma, geçici olarak destek vermedir.
- Ancak çocuk beceriyi bağımsız yerine getirmeyi öğrenirken; ipuçlarının yavaş yavaş azaltılması ve tamamen ortadan kaldırılması esastır.
- İpuçları fiziksel yardım, model olma, sözel ve sözel olmayan ipuçları gibi farklı türleri kapsamaktadır.

YARDIMA/ İPUCUNA GEREKSİNİM DURUMLARI

- Yaşıtlarının yapabildiğini yapamama.
- Beceriye yanlış zaman ve ortamda yerine getirme.
- Bir beceriyi bazen yapıp bazen yapmadığında.
- Çocuk uygun olmayan bir davranışı tekrarlayarak yerine getiriyorsa.

YARDIM/ İPUCU TÜRLERİ

Genel olarak üç tür ipucu bulunmaktadır;

- Fiziksel Yardım (FY),
- Model Olma (MO),
- Sözel İpucu (Sİ),

FİZİKSEL YARDIM

İlk ipucu türü ve en fazla ipucu sunma tekniğidir. Çocuk bir şeyler yaparken öğretmenin elle yardımcı olması ve aynı anda da neler yapılacağını çocuğa söylemesidir.

Üç aşamadan oluşmaktadır;

- Tam Fiziksel Yardım,
- Kısmi Fiziksel Yardım,
- Gölge Yardım.

TAM FİZİKSEL YARDIM

- Çocuğun bedenini destekleyerek yürümesini ve durmasını sağlayan büyük kas becerilerine yardım ya da elinin üzerinden tutarak boyama, yazma, kesmesini sağlayan küçük kas becerilerine yardımdır. Bu yardım sunulurken aynı anda neler yapıldığı da söylenir.

Örnek 1:

Osman'ın "küçük kas becerilerini geliştirme" sine gereksinimi vardır. Bu amaçla "parmak kaslarını güçlendirme" çalışmalarına gereksinim duymaktadır.

- Osman ve öğretmeni birlikte dir.
- Öğretmeni Osman'ın oyun hamuru ile oynamayı sevdiğini bilir.
- Öğretmeni Osman'ın parmak kaslarını geliştirmek için oyun hamuruna dikkatini yönlendirir ve doğal bir ipucu sağlar.
- Öğretmen Osman'ın oyun hamurunu avucunda parmakları ile nasıl sıkacağını ayrıca parmakları ile nasıl oyun hamurunu koparması gerektiğini onun elinin üzerinden tutarak fiziksel yardım sağlar ve aynı zamanda anlatır.
- Osman, öğretmenin sunduğu tam fiziksel yardım ile parmak kaslarını geliştirme etkinliğini uygun şekilde gerçekleştirir ve sevdiği bir etkinlikle de doğal olarak pekiştirilmiş olur.

KISMİ FİZİKSEL YARDIM

- Çocuğa daha çok sorumluluk vererek yapılan yardımdır.
- **Örneğin;** büyük kas becerilerine yönelik çocuğun vücudu kısmi yardım sunularak desteklenebilir. Küçük kas becerilerine yönelik olarak da; çocuğun kol ya da bileğinden tutarak ve yavaşça iterek ve çekerek, çocuğa kısmi şekilde yardım edilebilir.

GÖLGE YARDIMI SUNARAK FİZİKSEL YARDIMI AZALTMA

- Gölge yardımı, çocuğa dokunmadan onun hareketlerini eş güdümlü olarak izleme davranışıdır. Çocuk fiziksel yardıma gereksinim duymayana kadar sürdürülür.
- **Örneğin;** Öğretmen Murat'ın dersten çıkmadan önce oyuncakları toplama becerisini kazanmasını ister. Öğretmeni Murat' a kısmi fiziksel yardım sunarak oyuncakları toplamasına yardımcı olur. Öğretmen kısmi fiziksel yardımdan fiziksel yardımsız yapmaya doğru yardım miktarını azaltır. Sonrasında Murat' ın hareketlerini “gölge yardım” ile takip eder. Daha sonra oyun köşesinden bir kaç adım uzaklaşır. Murat yardımsız oyuncaklarını toplayana kadar bu uzaklaşma devam eder. Bu arada Murat' ın oyuncakları toplayıp toplamadığını kontrol eder ve yaptığı her basamak için onu över.

MODEL OLMA

Çocuğun yapmak istediğini ya da söylemek istediğini öğretmenin göstererek yapması, söylemesidir. Böylece öğretmen, yaptığını ya da söylediğini çocuğun taklit etmesi ya da tekrar etmesi için ona şans verir. İki çeşit model olma vardır:

- Tam Model Olma; tam model olmada, öğretmen ilgili beceri ya da davranışı tam olarak yerine getirerek gösterir ya da ilgili dil örneğini tam olarak söyler. Model olunurken aynı zamanda ne yapıldığı da söylenir. Sonra çocuğa model olunan durumu yerine getirmesi için bir şans verilir.
- Kısmi Model Olma; yapılması istenilen davranışı ya da beceriyi tam olarak yerine getirmeksizin bir bölümünün çocuğa gösterilerek ya da söylenilerek yapılmasıdır.

- **Örnek 1:**Enes' in “nesne isimlerini söyleme” yi öğrenmeye gereksinimi vardır.
- Enes ve öğretmeni birlikte dir.
- Enes uzanamayacağı yerde duran ve görülen elmayı alma isteğini belirtir. (Doğal ipucu)
- Öğretmen “El.....” diyerek kısmi model olur.
- Enes “Elma” der.
- Öğretmen “Elma” yı Enes' e vererek doğal pekiştireç sağlar.

SÖZEL İPUCU

- Çocuğun yapmak istediği ya da öğretmenin ondan yapmasını istediği davranış ya da becerilere ilişkin sözlü olarak sunulan yardımdır. İki tür sözlü ipucu vardır:
- **Doğrudan Sözel İpucu**; çocuğa bir şeyi nasıl yapacağı açıkça/ net olarak söylenir.

Örnek 1: Can'ın "akranlarıyla iletişim başlatma becerisi" ni kazanmaya gereksinimi vardır.

- Can, öğretmeni ve arkadaşlarıyla "mutfak köşesinde birlikte".
- Öğretmeni "malzemeleri paylaşarak kullanın" şeklinde yönerge vererek doğal ipucu sunar.
- Öğretmeni Can'ın tren şeklinde sapı olan bıçağa uzandığını fark eder.
- Öğretmeni, "Can, Ada' ya bıçağı alabilir miyim?" diye "sor" diyerek doğrudan sözel ipucu sunar.
- Can Ada' ya "bıçak....al...?" "bıçağı alabilir miyim?" diye sorar.
- Bıçağı alan Can doğal olarak pekiştirilmiş olur.

Dolaylı Sözel İpucu; çocuğa bir şeyin nasıl yapılacağı “ima edilerek” söylenir.

Örnek 1: Raziye’ nin amaçlarından biri “ihtiyaç duyduğunda sözel olarak yardım istemek”tir.

- Raziye, öğretmeni ve diğer çocuklarla birlikte.
- Raziye tahtaya yazı yazmak istemekte ancak bir türlü kalemin başlığını çıkaramamaktadır.
- Öğretmen diğer çocuklardan birine “Sanırım Raziye’ nin yardıma ihtiyacı var” diyerek dolaylı sözel yardım sağlar.
- Raziye öğretmene dönerek “Öğretmenim yardım eder misin?” diyerek yardım ister.
- Öğretmeni kalemin kapağını açar.
- Raziye öğretmeninden yardım almış olur ve böylece doğal olarak pekiştirilmiştir.

İPUCU SUNMA BİÇİMLERİ

- 1) **İpuçlarının Çoktan Aza Kullanımı**; gittikçe azalan ipucu sunma biçimidir. En üst düzeyde yardımla başlar. Zaman içinde çocuk beceriyi öğrenirken yardım aşama aşama azaltılarak, çocuğun beceriyi bağımsız yapması amaçlanır. Yani azaltma zamana göre yapılmaz, çocuğun edinimine/ kazanımına göre yapılır.

Örnek : Enes Oğuz'un "bağımsız olarak ayakta durma"yı öğrenmeye gereksinimi vardır.

- Enes ve Fizyoterapisti birlikte dir.
- Enes sehpanın üzerindeki oyuncaklar ile oynamak istemektedir. (Doğal ipucu)
- Fizyoterapisti onu sehpaye yaklaştırır.
- Kollarını ve bacaklarını yerleştirir, ağırlığını bacaklarına verir ve ağırlığına destek vermesi için dizini destekler ve kendini ayakta tutması için ona yardım eder. (Tam fiziksel yardım)
- Sonuçta Enes ayakta durur pozisyonuna geçer.
- Doğal pekiştireç olarak Enes oyuncak otobüs ile oynar.

2) **İpuçlarının Azdan Çoğa Kullanımı**; yardımın ya da ipucunun azdan çoğa doğru artırılarak sunulmasıdır. Eğer çocuk doğal ipucundan sonra doğru tepki vermiyorsa, görevi/ beceriyi bağımsız olarak yapabilmesi için azdan çoğa doğru (sözel olmayan ipucundan fiziksel yardıma doğru) artan ipucu/ yardım sunulur. Çocuk görevi/ beceriyi yanlışsız yapana kadar verilen ipucu düzeyi artırılır. Zaman geçtikçe ipucunun miktarı azaltılır. Bu bağımsız olarak yapılana kadar sürer.

- **Örnek 1:** Ali'nin "hayvanların çıkardıkları sesleri öğrenme" ye gereksinimi vardır. Bu amaçla öğretmeni ile birlikte elektronik oyuncağındaki değişik türdeki anahtar ve tuşları kullanması gerekmektedir. Bu ona hayvanların seslerini duymasını sağlayacaktır.
- * Ali hayvan sesleri çıkaran oyuncağa ilgi göstererek alır (Doğal ipucu)
- * Öğretmeni ona bakarak "şimdi ne yapmalıyız?" beklentisini belli ederek sözel olmayan yardım sunar.
- * Ali oyuncaktaki tuşlara basmaz, ya da anahtarları çevirmez.
- * Öğretmeni sözel yardım sunar. Ali tuşlara basar ancak anahtarları çeviremez.
- * Öğretmeni model olarak destek vermeye başlar.
- * Ali tuşlara basarak, anahtarları çevirerek beceriyi gerçekleştirir.
- * Doğal pekiştirici olarak hayvan seslerini duyar.
- * Yardım; model olmadan bağımsız/ yardımsız yapmaya doğru azaltılır ve sonunda tamamen kaldırılır.

FIRSAT ÖĞRETİMİ

- Fırsat öğretimi, günlük doğal rutin ya da etkinliklerde kullanılabilen sistematik öğretim yöntemlerindedir.
- Fırsat öğretimi, çocukla günlük rutinler ya da etkinlikler sırasındaki etkileşimlere dayanır.
- Bu etkileşimler sırasında çocuğun öğrenmesini ve gelişimini desteklemek amacıyla fırsat öğretimi kullanılabilir.

Fırsat öğretimi beş basamaktan oluşur. Bunlar;

- (1) çocuğun başlatması
- (2) yetişkinin etkileşime katılımı
- (3) çocuğun tepkisi/yanıtı
- (4) yetişkin yardımı/desteği
- (5) yetişkinin onayı/doğal sonuçları içermektedir.

FIRSAT ÖĞRETİMİ İLE ÖĞRETİM DENEMELERİNİN SUNULMASI

- 1. İzle ve dinle:** Çocuğun bir şeyle ilgilendiğini gösteren, ses, sözcük ya da bakışını bekleyin.
- 2. Katıl:** Çocuğun baktığı şeye bakarak, baktığı şeyin adını söyleyerek, soru sorarak ya da yorum yaparak çocuğun başlattığı etkileşime ya da iletişim girişimine katılın ve çocuğun daha fazlasını yapması için destekleyin.
- 3. Bekle:** Tepki vermesi için çocuğa şans tanıyın.
- 4. Destekle:** Gerekli ise çocuğa yardım sağlayın.
- 5. Onayla:** Çocuğa ilgilendiği nesneyi verin, söylediğini genişletin ya da ödüllendirin.

DİNLEMEDİĞİMİZ
İÇİN
TESSEKKÜRLER...

